

Scribæ et Pharisæi, Judæorum spinæ et tribuli: et tamen: « Quæ dicunt, facite: quæ autem faciunt, facere nolite. » Colligitur ergo de spinis uva, et de tribulis ficus, sicut dedit tibi secundum superiorem tractatum intellectum. Nam et aliquando in spinosa sepe vineæ implicant se vitæ, et de rubo pendent botri. Audito nomine spinarum contempturus es uvam. Require radicem spinarum, et vide ubi inuenias. Sequere radicem botri pendentis, et vide ubi inuenias. Sic intellige aliud pertinere ad cor Pharisæi, et aliud ad cathedram Moysi.

V. Sed quare illi tales? « Quia velamen, inquit, positum est super cor eorum¹. Et non vident quia vetera transierunt et facta sunt omnia nova². » Hinc illi tales, et quicumque etiam nunc tales. Unde vetera? Quia jamdiu prædicantur. Unde nova? Quia ad regnum Dei pertinent. Quomodo ergo tollitur velamen, dicit ipse Apostolus: « Cum autem transieris ad Dominum, auferetur velamen³. » Judæus ergo non transiens ad Dominum, non pertendit aciem mentis in finem. Quomodo illo tempore in hac figura filii Israël non pertendebant aciem oculorum suorum in finem, id est, in faciem Moysi. Facies enim Moysi splendida figuram habebat veritatis⁴: interpositum est velamen, quia non poterant intendere adhuc splendorem vultus ejus filii Israël. Quæ figura evacuatur. Sic enim dixit Apostolus: « Quæ evacuantur. » Quare evacuantur? Quia veniente imperatore imagines tolluntur de medio. Ibi spectatur imago, ubi imperator præsens non est: ubi est autem ille cujus est imago, imago removetur. Imagines ergo præferebantur, antequam veniret imperator noster Dominus Jesus Christus. Imaginibus sublatis fulget præsentia imperatoris. Ergo cum transierit quisque

¹ 2 Cor. iii, 15. — ² Id. v, 17. — ³ Florus ad 2 Cor. iii, 16. — ⁴ In 2 Cor. iii, 13.

ad Dominum, auferetur velamen. Sonabat enim vox Moysi per velum, et facies Moysi non apparebat. Sic et modo Judæis sonat vox Christi per vocem Scripturarum Veterum: vocem earum audiunt, faciem sonantis non vident. Volunt ergo ut auferatur velamen? Transeant ad Dominum. Tunc enim non auferuntur vetera, sed conduntur in thesauro, ut jam sit Scriba eruditus in regno Dei proferens de thesauro suo, nec nova sola, nec vetera sola. Nam si nova sola, aut vetera sola protulerit, non est Scriba eruditus in regno Dei proferens de thesauro suo nova et vetera. Si dicit ea, et non facit ea, de cathedra profert, non de thesauro cordis sui. Et verum dicimus Sanctitatis Vestrae, quæ de veteri proferuntur, per novum illustrantur. Ideo transitur ad Dominum, ut auferatur velamen.

SERMO LXXV¹.

De verbis Evangelii Matth. xiv: *Navicula autem in medio mari jactabatur fluctibus, etc.*

I. EVANGELII lectio, quam modo audivimus, admonet humilitatem omnium nostrum, videre et cognoscere ubi simus, et quo nobis tendendum et festinandum sit². Non enim nihil significat navis illa portans Discipulos, quæ contrario vento laborabat in fluctibus. Neque sine causa Dominus relictis turbis ascendit in montem, ut solus oraret; deinde veniens ad Discipulos suos, periclitantes invenit, ambulans super mare, et confirmavit eos ascendens in navem, fluctusque placavit. Quid autem mirum, si

¹ Alias de Diversis 22. — ² Matth. xiv.

omnia placare potest, qui condidit omnia? Tamen postquam ascendit in navem, venerunt qui portabantur, dicentes: « Vere Filius Dei es tu¹. » Sed ante istam evidentiam turbati sunt, videntes eum super mare. Dixerunt enim: « Phantasma est². » Ille autem ascendens in navem, abstulit fluctuationem mentis de cordibus ipsorum, ubi jam amplius dubitatione periclitabantur mente, quam corpore in fluctibus.

II. In omnibus tamen quæ fecit Dominus, admonet nos quemadmodum hic vivamus. Nemo quippe in hoc sæculo non peregrinus est, quamvis non omnes ad patriam redire desiderent. Ex ipso autem itinere fluctus tempestatesque patimur: sed opus est vel in navi simus. Nam si in navi pericula sunt, sive navi certus interitus. Quantavis enim vires habeat lacertorum qui natat in pelago, aliquando magnitudine maris victus absorbetur et mergitur. Opus est ergo ut in navi simus, hoc est, ut in ligno portemur, ut mare hoc transire valeamus. Hoc autem lignum, quo infirmitas nostra portatur, crux est Domini, in qua signamur, et ab hujus mundi submersionibus vindicamur. Patimur fluctus: sed ille Deus est, qui opituletur nobis.

III. Quod enim ascendit relictis turbis solus Dominus orare in montem, mons ille alta cælorum significat³. Relictis enim turbis, solus Dominus post resurrectionem ascendit in cælum, et ibi interpellat pro nobis⁴, sicut Apostolus dicit. Est ergo quod significat, « Relictis turbis, » ascendit in montem ut solus oraret. » Solus enim est adhuc primogenitus a mortuis, post resurrectionem corporis ad dexteram Patris, pontifex et advocatus precum nostrarum. Caput Ecclesiæ sursum est, ut cætera membra sequantur in finem. Si ergo interpellat pro nobis, quasi in

¹ Matth. xiv, 33. — ² Ibid. 26. — ³ Matth. xiv, — ⁴ Rom. viii, 34.

montis verticem, super celsitudinem omnium creaturarum, solus orat.

IV. Interea navis portans Discipulos, id est, Ecclesia, fluctuat et quatitur tempestatibus tentationum: et non quiescit ventus contrarius, id est, adversans ei diabolus, et impedire nititur ne perveniat ad quietem. Sed major est qui interpellat pro nobis. Nam in ista nostra fluctuatione in qua laboramus, dat nobis fiduciam, veniens ad nos, et confortans nos: tantum ne turbati in navi excutiamus nos, et projiciamus in mare. Quia etsi turbatur navis, navis est tamen. Sola portat Discipulos, et recipit Christum. Periclitatur quidem in mari: sed sine illa statim peritur. Tene te itaque in navi, et roga Deum. Deficientibus enim omnibus consiliis, cum neque gubernacula suffecerint, et ipsa velorum extensio majori periculo quam utilitati fuerit; dimissis humanis omnibus adiutoriis et viribus, sola restat nautis intentio deprecandi et voces ad Deum fundendi. Qui ergo præstat navigantibus, ut perveniant ad portum, numquid Ecclesiam suam dimissurus est, ut eam non perducat ad requiem?

V. Tamen, fratres, maxima perturbatio in ista navi non est, nisi in absentia Domini. In Ecclesia constitutus, absentem habet Dominum? Quando habet absentem Dominum? Quando vincitur aliqua cupiditate. Quomodo enim quodam loco in sacramento dictum accipitur: « Sol » non occidat super iracundiam vestram, neque detis locum cum diabolo¹: » intelligitur autem, non de isto sole, qui habet quamdam sublimitatem inter cœlestia visibilia, qui communiter videri potest et a nobis et a bestiis; sed de illa luce, quam non vident nisi pura corda fidelium, sicut dictum est: « Erat lumen verum quod illuminat » omnem hominem venientem in hunc mundum². » Hoc

¹ Florus ad Ephes. iv, 26. — ² Joan. i, 9.

enim lumen visibilis solis etiam pecora minutissima et brevissima illuminat. Est ergo lumen verum justitia atque sapientia, quod desinit mens videre, cum perturbatione iracundiæ fuerit tanquam nubilo superata: et tunc quasi occidit sol super iracundiam hominis. Sic et in ista navi, cum absens est Christus, suis quisque tempestatibus quatitur et iniquitatibus et cupiditatibus suis. Dicit enim tibi lex, verbi gratia: Ne falsum testimonium dicas. Si intelligas testimonii veritatem, lucem habes in mente: si autem turpis lucri cupiditate superatus, statueris animo falsum dicere testimonium, jam incipies absente Christo tempestate turbari, fluctuabis fluctibus avaritiæ tuæ, periclitaberis tempestate concupiscentiarum tuarum, et quasi absente Christo pene submergeris.

VI. Quam metuendum est, ne avertatur navis, et retro respiciat: quod fit, cum relicta spe coelestium præmiorum, ad ea quæ videntur et transeunt, detorqueat cupiditate quisque convertitur. Nam et tentationibus libidinum qui perturbatur, et tamen in ea quæ intus sunt conspicit, non est usque adeo desperatus, veniam delictis suis deprecans, et intentus evincere atque transmeare rabiem sævientis maris. Qui vero ita detorquetur ab se, ut dicat in corde suo: Non videt Deus; non enim de me cogitat, aut curat an peccem: vertit proram, fertur procella, et unde veniebat impellitur. Sunt enim multæ cogitationes in cordibus hominum: et fluctibus hujus sæculi, et multis tempestatibus navis Christo absente turbatur.

VII. Quarta vero vigilia noctis, finis est noctis: una enim vigilia tribus horis constat. Significat ergo, quod jam in fine sæculi subvenit Dominus, et videtur ambulare super aquas. Quoniam enim turbetur tentationum procellis hæc navis, videt tamen glorificatum Deum ambulare super omnes tumores maris, hoc est, super omnes hujus

sæculi principatus. Antea enim dictum est ex voce passionis ejus, quia secundum carnem cum demonstraret humilitatis exemplum, evanuerunt adversus eum fluctus maris, quibus cessit voluntate pro nobis, ut impleretur illa prophetia: « Veni in altitudinem maris, et tempestas » demersit me¹. » Non enim repulit falsos testes, nec sævientem clamorem dicentium: Crucifigatur. Rabida corda et ora furentium non potestate compressit, sed patientia toleravit. Fecerunt ei quanta voluerunt, « Quia factus est » obediens usque ad mortem, mortem autem crucis². » Postea vero quam resurrexit a mortuis, ut pro Discipulis in Ecclesia tanquam in navi constitutis, et fide crucis suæ tanquam ligno portatis, et tentationibus hujus sæculi tanquam fluctibus maris periclitantibus, solus oraret; cœpit nomen ejus honorari et in hoc sæculo, in quo contemptus, accusatus, occisus est, ut qui venerat secundum passionem carnis in altitudinem maris, et tempestas demerserat eum, jam superbiorum cervices tanquam spumam undarum sui nominis honore calcaret. Sicut nunc Dominum videmus tanquam ambulante super mare, sub cujus pedibus totam hujus sæculi rabiem subjectam esse conspiciamus.

VIII. Sed accedunt periculis tempestatum etiam errores hæreticorum; et non desunt qui sic tentent animos eorum qui sunt in navi, ut dicant Christum non fuisse natum de Virgine, nec verum corpus habuisse, sed oculis visum esse quod non erat. Et istæ opiniones hæreticorum³ nunc natæ sunt, quando jam nomen Christi per omnes gentes clarificatur, tanquam Christo jam ambulante super mare. Tentati Discipuli dixerunt: « Quia phantasma est⁴. » Sed ille nos adversus istas pestes sua voce confirmat, di-

¹ Psal. LXXIII, 3. — ² Philip. II, 8. — ³ Manichæorum. — ⁴ Matth. XIV, 26.

cens. « Fidite, ego sum : nolite timere¹. » Vano enim timore homines de Christo ista senserunt, attendentes honorem ejus et majestatem : et non putant quod sic potuerit nasci, qui sic meruit clarificari, tanquam expavescentes super mare ambulans. Quo facto, honoris ejus excellentia figuratur : atque ita quod phantasma esset, existimant. Sed cum ille dicit : « Ego sum : » quid aliud dicit, nisi non in se esse quod non est ? Itaque si carnem ostendit, caro erat ; si ossa, ossa erant ; si cicatrices, cicatrices erant. Non enim erat in illo Est, et Non ; sed Est in illo erat, sicut Apostolus dicit². Inde est vox illa : « Fidite, » ego sum ; nolite timere. » Hoc est, nolite sic expavescere meam dignitatem, ut mihi velitis auferre veritatem. Etsi super mare ambulo, etsi elationes et fastus sæculares tanquam rabidos fluctus sub pedibus habeo ; tamen verus homo apparui, tamen verum de me Evangelium meum prædicat, quod ex Virgine natus sim ; quod Verbum caro factus sim ; quod verum dixi : « Palpate et videte quia spiritus ossa non habet, sicut me videtis habere³ : » quod manus dubitantis vera vulnerum meorum vestigia tractaverunt. Itaque, « Ego sum ; nolite timere. »

IX. Non autem illos solos significat ista res, quod putaverunt Discipuli quia phantasma est : non illos solos designat, qui humanam carnem habuisse Dominum negant, et aliquando etiam eos qui in navi sunt cæca pravitate perturbant : sed etiam illos qui Dominum putant in aliquo fuisse mentitum, et ea quæ minatus est impiis, eventura esse non credunt. Quasi in parte sit verax et in parte mendax, veluti phantasma apparens in verbis, quasi quod est et non est. Sed qui bene intelligunt vocem dicentis : « Ego sum ; nolite timere : » jam credunt omnia verba Domini, ut quemadmodum sperant præmia quæ promittit, ita

¹ Matth. xiv, 27. — ² 2 Cor. i, 19. — ³ Luc. xxiv, 39.

pœnas timeant quas minatur. Sicut enim verum est quod dicturus est ad dexteram positus : « Venite, benedicti Patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum est ab initio mundi¹ : » ita verum est quod audituri sunt ad sinistram constituti : « Ite in ignem æternum, qui paratus est diabolo et angelis ejus². » Nam et ista opinio, qua putant homines Christum non vera fuisse iniquis et perditis comminatum, ex hoc nata est, quia vident populos multos et innumerabiles turbas nomini ejus esse subjectas ; ut ex eo illis videatur Christus phantasma esse, quia super mare ambulabat ; id est, ideo videatur mentiri in comminatione pœnarum, quia quasi non potest perdere tam innumerabiles populos, qui nomini ejus et honori subjecti sunt. Sed audiant dicentem : « Ego sum. » Illi ergo non timeant, qui veracem in omnibus Christum credentes, non solum id quod promisit appetunt, sed etiam fugiunt quod minatus est : quia etiamsi super mare ambulat, id est, omnia genera hominum in isto sæculo constituta illi subjecta sunt ; tamen non est phantasma, et ideo non mentitur cum dicit : « Non omnis qui mihi dicit : Domine, Domine, intrabit in regnum cœlorum³. »

X. Quid ergo significat etiam quod Petrus ausus est ad illum venire super aquas ? Gestat enim Petrus Ecclesiæ plerumque personam. Quid ergo aliud dictum putamus : « Domine, si tu es, jube me venire ad te super aquas : » nisi, Domine, si tu verax es, et in nullo mentiris, clarificetur etiam Ecclesia tua in isto sæculo, quia hoc de te prophetia prædicavit ? Ambulet ergo super aquas, et sic ad te veniat illa cui dictum est : « Vultum tuum deprecabuntur divites plebis⁴. » Sed quoniam Dominum laus humana non tentat, homines autem sæpe in Ecclesia humanis laudibus et honoribus perturbantur, et prope merguntur ;

¹ Matth. xxv, 34. — ² Ibid. 41. — ³ Matth. vii, 21. — ⁴ Psal. xlii, 15.

ideo Petrus trepidavit in mari, magnam vim tempestatis exhorrens. Quis enim non timet illam vocem: « Qui vos » felices dicunt, in errorem vos mittunt, et conturbant » semitas pedum vestrorum¹? » Et quia luctatur animus adversus concupiscentiam laudis humanæ, bonum est in tali periculo ad orationem et deprecationem convertatur: ne forte qui laude mulcetur, vituperatione subruatur atque mergatur. In unda exclamet titubans Petrus, et dicat: » Domine, salva me. » Porrigit enim Dominus manum: et quamvis increpet, dicens: « Modicæ fidei, ut quid dubi- » tasti? » quare non recto itinere illum intuens ad quem tendebas, non nisi in Domino gloriatus es? Tamen a fluctibus rapit, et confitentem infirmitatem suam atque illius auxilium postulantem, perire non sinit. Recepto autem Domino in navi confirmata fide atque omni dubitatione sublata, sedatisque tempestatibus maris, ut jam ad terræ stabilitatem, securitatemque veniatur, adorant omnes dicentes: « Vere Filius Dei es tu. » Hoc est enim gaudium sempiternum, quo perspicua Veritas et Verbum Dei, et Sapientia per quam facta sunt omnia, et eminentia misericordiæ ejus, et cognoscitur et amatur.

¹ Isai. III, 12.

SERMO LXXVI¹.

Rursus in Matth. XIV de Domino ambulante super aquas maris, et de Petro titubante.

I. EVANGELIUM quod recentissime recitatum est de Domino Christo, qui super aquas maris ambulavit; et de apostolo Petro, qui ambulans timendo titubavit, et diffidendo mersus, confitendo rursus emersit²; admonet nos intelligere mare præsens sæculum esse, Petrum vero apostolum Ecclesiæ unicæ typum. Ipse enim Petrus in Apostolorum ordine primus, in Christi amore promptissimus; sæpe unus respondet pro omnibus. Ipse denique Domino Jesu Christo requirente, quemnam homines dicerent eum esse, et opiniones varias hominum Discipulis respondentibus, rursusque Domino interrogante et dicente: « Vos » autem quem me esse dicitis? Respondit Petrus: Tu es » Christus Filius Dei vivi. » Unus pro multis dedit responsum, unitas in multis. Tunc ei Dominus ait: « Beatus » es, Simon Bar-Jona, quia non revelavit tibi caro et sanguis, sed Pater meus qui est in coelis. » Deinde addidit: « Et ego dico tibi. » Tanquam diceret: Quia tu dixisti mihi; Tu es Christus Filius Dei vivi; et ego dico tibi: » Tu » es Petrus³. » Simon quippe antea vocabatur. Hoc autem ei nomen, ut Petrus appellaretur, a Domino impositum est: et hoc in ea figura, ut significaret Ecclesiam. Quia enim Christus petra, Petrus populus christianus. Petra enim

¹ Alias 13 de Verbis Domini. — ² Matth. XIV, 25. — ³ Id. XVI, 15-18, et Florus ad 1 Cor. I.

principale nomen est. Ideo Petrus a petra, non petra a Petro: quomodo non a Christiano Christus, sed a Christo Christianus vocatur: « Tu es ergo, inquit, Petrus; » et super hanc petram quam confessus es, super hanc petram quam cognovisti, dicens: Tu es Christus Filius Dei vivi, ædificabo Ecclesiam meam: id est, super me ipsum Filium Dei vivi, ædificabo Ecclesiam meam. Super me ædificabo te, non me super te.

II. Nam volentes homines ædificari super homines dicebant: « Ego quidem sum Pauli, Ego autem Apollo, Ego » vero Cephæ, ipse est Petrus¹. » Et alii qui volebant ædificari super Petrum, sed super petram: « Ego autem sum » Christi. » Apostolus autem Paulus ubi cognovit se eligi, et Christum contemni: « Divisus est, inquit, Christus? » Numquid Paulus pro vobis crucifixus est? aut in nomine Pauli baptizati estis? Quomodo non in Pauli, sic nec in Petri; sed in nomine Christi: ut Petrus ædificaretur super petram, non petra super Petrum.

III. Idem ergo Petrus a petra cognominatus beatus, Ecclesiæ figuram portans, apostolatus principatum tenens, continuo post paululum jam audito quod beatus esset, jam audito quod Petrus esset, jam audito quod supra petram ædificandus esset, posteaquam audivit futuram Domini passionem, quia prædixerat eam cito futuram Discipulis suis, displicuit ei. Timuit ne perderet morientem, quem confessus fuerat vitæ fontem. Turbatus est, dicens: « Absit a te, inquit, Domine, non fiet istud². » Propitius esto tibi, Deus, nolo te mori. Petrus dicebat Christo: Nolo te mori; sed melius dicebat Christus: Volo pro te mori. Denique continuo reprehendit, quem paulo ante laudaverat; et quem beatum dixerat, Satanam appellat. « Redi, inquit, post me, Satana, scandalum mihi

¹ 1 Cor. 1, 12. — ² Matth. xvi, 22.

» es¹: » non enim sapis quæ Dei sunt, sed quæ sunt hominum. Quid nos vult facere ex hoc quod sumus, qui sic culpat quod homines sumus? Vultis scire quid nos velit facere? Audite Psalmum: « Ego dixi: Dii estis, et filii Ex-celsi omnes². » Sed humana sapiendo: Vos autem sicut homines moriemini. Idem ipse Petrus paulo ante beatus, postea Satanas, in momento uno, infra pauca verba. Miraris differentiam nominum, differentias attende causarum. Quid miraris, quia paulo ante beatus, postea Satanas? Attende causam quare beatus. « Quia non tibi revelavit » caro et sanguis, sed Pater meus qui in cœlis est³. » Ideo beatus, quia tibi non caro et sanguis revelavit. Si enim caro et sanguis hoc tibi revelaret; de tuo; quia vero non caro et sanguis tibi revelavit, sed Pater meus qui in cœlis est; de meo, non de tuo. Quare de meo? « Quia omnia » quæ habet Pater, mea sunt⁴. » Ecce audisti causam. quare beatus, et quare Petrus. Quare autem illud quod horrescimus, et repetere nolumus? quare, nisi quia de tuo? « Non enim sapis quæ Dei sunt, sed quæ sunt hominum. »

IV. Hoc intuentes nos Ecclesiæ membrum, discernamus quid de Dei, quid de nostro. Tunc enim non titubabimus, tunc in petra fundabimur, fixi et stabiles erimus adversus ventos, imbres, flumina, tentationes videlicet præsentis sæculi. Illum tamen videte Petrum, qui tunc erat figura nostra: modo fidit, modo titubat; modo immortalæ confitetur, modo timet ne moriatur. Proinde quia Ecclesia Christi habet firmos, habet et infirmos; nec sine firmis potest esse, nec sine infirmis: unde dicit Paulus apostolus: « Debemus autem nos firmi infirmorum » onera sustinere⁵: » in eo quod dixit Petrus: « Tu es

¹ Matth. xvi, 23. — ² Psal. lxxxii, 6. — ³ Matth. xvi, 17. — ⁴ Joan. xvi, 15. — ⁵ Rom. xv, 1.

» Christus Filius Dei vivi, » firmos significat; in eo autem quod trepidat et titubat, et Christum pati non vult, mortem timendo, vitam non agnoscendo, infirmos Ecclesiae significat. In illo ergo uno apostolo, id est, Petro, in ordine Apostolorum primo et praecipuo, in quo figurabatur Ecclesia, utrumque genus significandum fuit, id est, firmi et infirmi: quia sine utroque non est Ecclesia.

V. Hinc est ergo et quod modo lectum est: « Domine, » si tu es, jube me venire ad te super aquas¹. Si tu es, » jube me: » Non enim possum hoc in me, sed in te. Agnovit quid sibi esset a se, quid ab illo, cujus voluntate credidit se posse, quod nulla infirmitas humana possit. Ergo, « Si tu es: jube; » quia cum jusseris, fiet. Quod ego non valeo praesumendo, tu potes jubendo. Et Dominus, « Veni², » inquit. Et sine ulla dubitatione Petrus ad verbum jubentis, ad praesentiam sustentantis, ad praesentiam regentis, sine ulla cunctatione desiluit in aquas, et ambulare coepit. Potuit quod Dominus, non in se, sed in Domino. « Fuistis enim aliquando tenebrae, nunc autem lux; sed in Domino³. » Quod nemo potest in Paulo, nemo in Petro, nemo in alio ullo Apostolorum, hoc potest in Domino⁴. Ideo bene Paulus utiliter se commendans, illum commendans: « Numquid Paulus, inquit, » pro vobis crucifixus est, aut in nomine Pauli baptizati » estis⁵? » Non ergo in me, sed mecum; non sub me, sed sub illo

VI. Ergo ambulavit Petrus super aquas in jussu Domini, sciens hoc se a se habere non posse. Fide valuit, quod humana infirmitas non valeret. Hi sunt firmi Ecclesiae. Attendite, audite, intelligite, agite. Neque enim agendum est cum firmis alibi, ut sint infirmi: sed agendum

¹ Matth. xiv, 28. — ² Ibid. 29. — ³ Ephes. v, 8. — ⁴ Florus ad I Cor. 1. — ⁵ I Cor. 1, 13.

est cum infirmis, ut sint firmi. Multos autem impedit a firmitate praesumptio firmitatis. Nemo erit a Deo firmus, nisi qui se a se ipso sentit infirmum. « Pluviam voluntariam segregans Deus haereditati suae¹. » Quid praeceditis, qui quod dicturus sum nostis? Temperetur velocitas, ut sequatur tarditas. Hoc dixi, et hoc dico: audite, capite, facite. Nemo a Deo fit firmus, nisi qui se a se ipso sentit infirmum. Pluviam ergo voluntariam, sicut Psalmus dicit, voluntariam; non meritorum nostrorum, sed voluntariam. « Pluviam ergo voluntariam segregans Deus » haereditati suae: etenim infirmata est; tu vero perfectisti eam². » Quia pluviam voluntariam segregasti, non attendens hominum merita, sed tuam gratiam et misericordiam. Infirmata est ergo ipsa haereditas, et agnovit se infirmam in se, ut firma esset in te. Non firmaretur, si non infirmaretur, ut abs te in te perficeretur.

VII. Vide hujus haereditatis portiunculam Paulum, vide infirmatum, qui dixit: « Non sum idoneus vocari » Apostolus, quia persecutus sum Ecclesiam Dei. » Quare ergo Apostolus es? « Gratia Dei sum quod sum. » Non sum idoneus, sed gratia Dei sum quod sum. Infirmatus est Paulus, tu vero perfecisti eum. Jam vero quia gratia Dei est quod est, vide quid sequatur: « Et gratia ejus in me » non fuit vacua, sed plus omnibus illis laboravi. Vide ne » praesumptione perdas, quod infirmitate meruisti³. » Bene hoc, bene: Non sum idoneus vocari Apostolus: « Gratia ejus sum quod sum; et gratia ejus in me non » fuit vacua: omnia optime. » Sed, « Plus illis omnibus » laboravi: » quasi tibi coepisti tribuere, quod paulo ante Deo dederas. Agnosce, et sequere: « Non ego autem, sed » gratia Dei mecum. » Bene infirme: firmissime eris exaltatus, quia non es ingratus. Tu es idem ipse Paulus in te

¹ Psal. lxxvii, 10. — ² Florus ad I Cor. xv. — ³ I Cor. xv, 9, etc.

parvus, in Domino magnus. Tu es qui ter Dominum rogasti, ut stimulus carnis, angelus Satanæ, a quo colaphizabaris, auferretur a te. Quid tibi dictum est? quid audisti quando hoc petisti? « Sufficit tibi gratia mea; nam » virtus in infirmitate perficitur¹. » Etenim infirmatus est, tu vero perfecisti eum.

VIII. Sic et Petrus, « Jube me, inquit, venire ad te » super aquas. » Homo audeo, sed non hominem rogo. Jubeat Deus homo, ut possit quod non potest homo. « Veni, » inquit. Et descendit, et cœpit ambulare super aquas: et potuit Petrus, quia jusserat petra. Ecce quid Petrus in Domino: quid in se? « Videns ventum validum, » timuit; et cum cœpisset mergi, exclamavit: Domine, » pereo, libera me. » Præsumpsit de Domino, potuit de Domino: titubavit ut homo, rediit ad Dominum. « Si » dicebam: Motus est pes meus. » Psalmus loquitur, sancti Cantici vox est; et si agnoscamus, et nostra: imo si velimus, et nostra est: « Si dicebam, Motus est pes » meus. » Quare motus, nisi quia meus? Et quid sequitur? « Misericordia tua, Domine, adjuvabat me². » Non virtus mea: sed misericordia tua. Numquid enim Dominus deseruit titubantem, quem audivit invocantem? Ubi est illud: « Quis invocavit Deum, et desertus est ab eo³? » Ubi et illud: « Et omnis qui invocaverit nomen Do- » mini, salvus erit⁴? » Continuo porrigens adjutorium dexteræ suæ, levavit mergentem, increpavit diffidentem: « Modicæ fidei, quare dubitasti? » De me præsumpsisti, de me dubitasti?

IX. Eia, fratres, sermo concludendus est. Attendite sæculum quasi mare, ventus validus, et magna tempestas. Unicuique sua cupiditas est, tempestas est. Amas

¹ 2 Cor. xii, 9. — ² Psal. xciii, 18. — ³ Eccli. ii, 12. — ⁴ Joël. ii, 32.

Deum; ambulas super mare, sub pedibus tuis est sæculi tumor. Amas sæculum, absorbebit te. Amatores suos vorare novit, non portare. Sed cum fluctuat cupiditate cor tuum, ut vincas tuam cupiditatem, invoca Christi Divinitatem. Putatis tunc esse ventum contrarium, quando est hujus sæculi adversitas? Quando enim bella, quando tumultus; quando fames, quando pestilentia, quando cuique hominum, etiam singulo evenit privata calamitas, tunc putatur ventus adversus, ibi putatur invocandus Deus. Quando autem temporali felicitate sæculum aridet, quasi non est ventus contrarius. Noli hinc interrogare temporis tranquillitatem: interroga, sed tuam cupiditatem. Vide si tranquillitas est in te: vide si non te subvertit ventus interior: hoc vide. Magnæ virtutis est, cum felicitate luctari, ne illicitat, ne corrumpat; ne ipsa subvertat felicitas. Magnæ, inquam, virtutis est, cum felicitate luctari; magnæ felicitatis est, a felicitate non vinci. Disce calcare sæculum: memento fidere in Christo. Et si motus es pes tuus, si titubas, si aliqua non superas, si mergi incipis, dic: « Domine, pereo, libera me. » Dic, Pereo, ne pereas. Solus enim a morte carnis liberat te, qui mortuus est in carne pro te. Conversi ad Dominum, etc.